

TAHKOLUODON KAAVOITUSHISTORIA

Ote osayleiskaavaselostusluonnoksesta 2022 / Juha Mäkelä

Kokemäenjokilaakson aluesuunnitelma 1942

Ensimmäinen seutukaavatasoinen suunnitelma Satakunnassa on arkkitehti Alvar Aallon johdolla v. 1942 laadittu Kokemäenjokilaakson aluesuunnitelma. Siinä Tahkoluoto on esitetty muusta rakenteesta irralliseksi tehdas- ja satama-alueeksi.

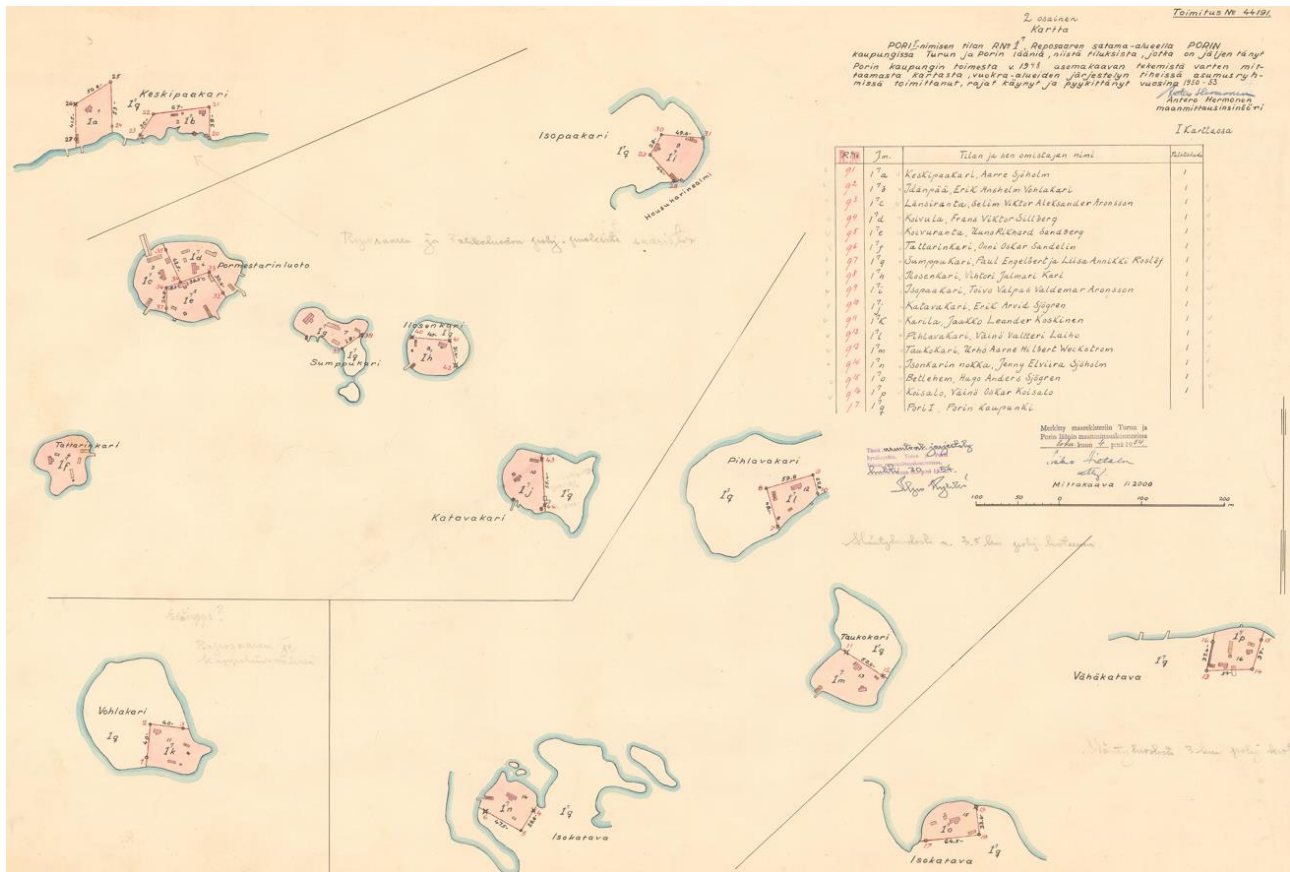
Ote Kokemäenjokilaakson aluesuunnitelmasta v. 1942, ©Satakuntaliitto

Asemakaavoitusaloite 1937

Ensimmäinen aloite alueen asemakaavoittamiseksi on vuodelta 1937, jolloin alueen vuokra-alueita järjesteltiin. Noin 10 vuotta myöhemmin 12.1.1949 sisäasianministeriö vahvisti alueelle Reposaaren saaristoasemakaavan, jossa saaret pienimpiä lukuun ottamatta on osoitettu liikenne-, varasto- ja satama-alueeksi.

Saaristoasemakaavasta huolimatta alueen saariin on toimitettiin vuosina 1950-53 vuokra-alueiden järjestely tiheissä asumusryhmissä sekä rajankäynti ja pyykitys (toimitus no 44191), joka on perustunut vuonna 1948 asemakaavan tekemistä varten mitattuun karttaan.

Vuokra-alueiden järjestely tiheissä asumusryhmissä 1953

Reposaaren saaristoasemakaava 1949

Porin kaupunki laati alueelle v. 1948 Reposaaren saaristoasemakaavan, joka on vahvistettu sisäasianministeriössä 12.1.1949. Siinä Tahkoluodon pohjoispuoli sekä Paakarit ja varauksena olevan pengertien Tukkiiviikin puoli oli varattu satamatoiminnoille, Tahkoluodon eteläpuoli pengertiehen saakka asumiseen ja sitä palveleville toiminnoille. Saaristoasemakaavasta toteutui sataman lisäksi Tahkoluodon alueella lähinnä vain pengertie (ja myöhemmin sen rinnalla rautatie) sekä pieniä osia asuinkortteleista Ketaranlahden pohjoisrannalla. Paakarien osalta kaava tulkittiin vanhentuneeksi jo 1950-luvulla, jolloin sen vastaisesti erotettiin kalastajatiloihin omiksi asuinrakennuspaikoikseen. Tilojen erottamista jatkettiin 1960-luvulla, öljysataman ja saadessa rinnalleen kivihiilivoimalan ja hiilisataman. Saaristoon muodostuneille kaupungin vuokrapalstoilla sijaitseville kalamajoille ja lomamökeille jatkettiin luvitusta myöhemminkin vanhentuneena pidetystä, mutta kumoamatta jääneestä saaristoasemakaavasta huolimatta. Saaristoasemakaavan kumoaminen kuulutettiin vireille 2005. Työ kuitenkin keskeytettiin valmisteilla olevan osayleiskaavan laadinnan vuoksi.

Asemakaavan muutokset 1962, 1981, 1986, 2013

Satama-aluetta laajennettiin etelään päin sisäasiainministeriön 25.7.1962 vahvistamalla asemakaavan muutoksella. Kaavaa on vielä voimassa Ketaranlahden asuinalueen ympäristössä.

Sisäasiainministeriön 23.4.1981 vahvistamalla asemakaavalla ja kaavamutoksella muodostettiin nykyiset satama-, teollisuus- ja varastoalueet mukaan lukien voimalaitosten alue, rautatien ja maantien alueet Mäntyluodosta asti, niitä ympäröivät asunto- ja puistoalueet sekä venesatamat ja voimalinjavaraukset. Tätä asemakaavaa ovat öljysäiliöiden korttelit satama-alueen sisällä sekä kaikki alueet sataman maantieliittymästä itään.

Uusimmat asemakaavan muutokset ja laajennukset ovat vuodelta 1986, sekä pienialainen LNG-terminaalin mahdollistava asemakaavan muutos 2013.

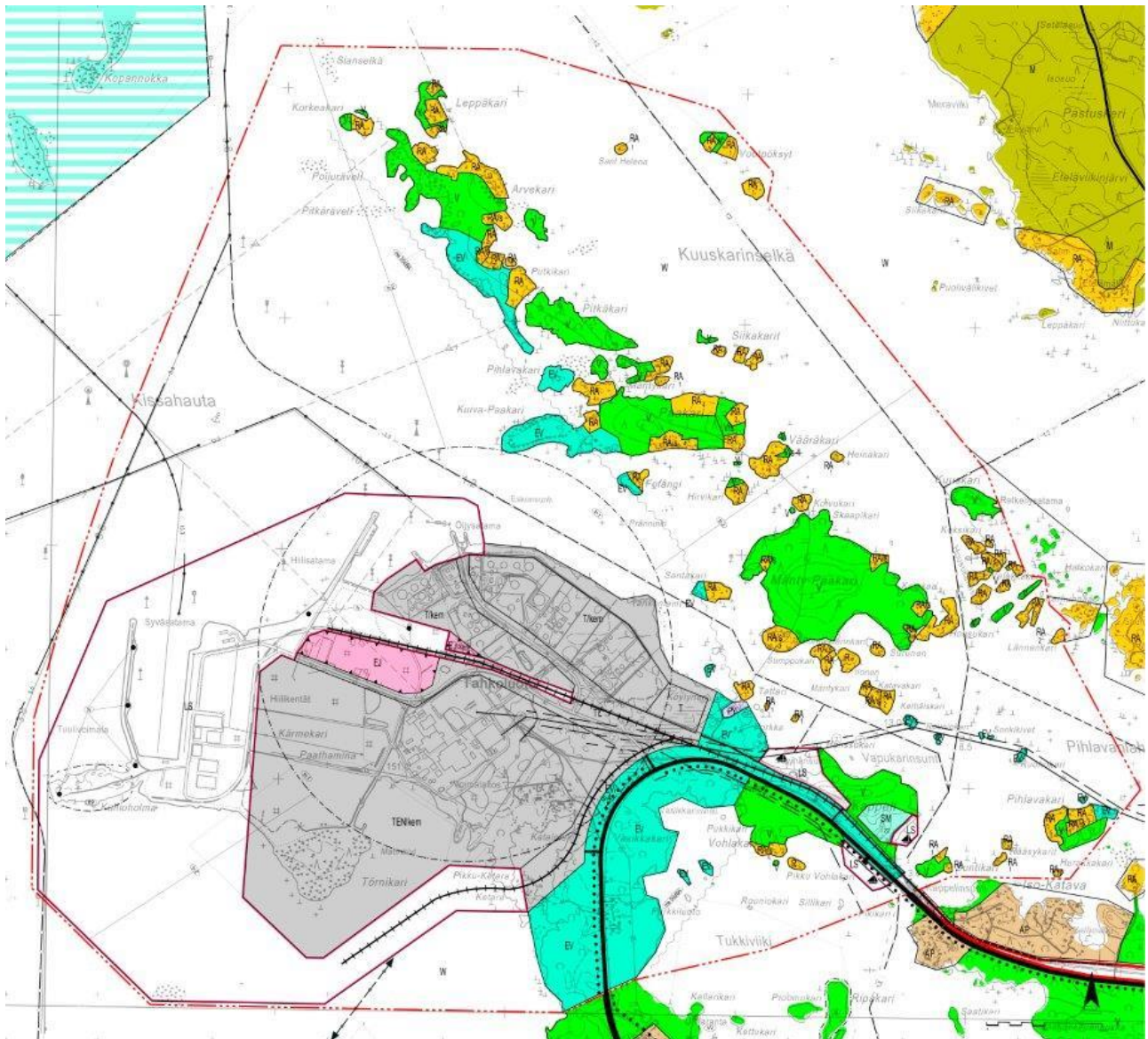
Sataman ja sen sisällä olevien teollisuus- ja varastoalueiden asemakaavan muuttaminen on ollut pitkään kaavoitusohjelmassa, ja muutos on kuulutettu vireille jo 2007. Vireillä olevien asemakaavahankkeiden yhteensovittamisesta syntyi tarve oikeusvaikutteisen yleiskaavan laatimiseen ennen asemakaavaprosessien jatkamista.

Yleiskaavoitus

Voimassa oleva osayleiskaava 1997 on oikeusvaikutukseton, eikä muutoinkaan ohjaa enää riittävästi asemakaavoitusta.

Tahkoluoto-Paakarit osayleiskaavan laadinta käynnistettiin v. 2008 vaihtoehtojen tarkastelulla, jonka perusteella laadittu yleiskaavaluonnos oli nähtävillä 2009. Kaavoituksen rinnalla etenivät alueelle suunniteltujen hankkeiden YVA-menettelyt. Osayleiskaavaehdotukset olivat nähtävillä 2011 ja 2012. Saatujen lausuntojen ja viranomaisneuvottelun kannanottojen perusteella kaupunginhallitus päätti lopettaa osayleiskaavan valmistelun, koska se katsoi, ettei kaavoituksella saatu tyydyttävää ratkaisua sataman kehittymisedellytysten ja saarten loma-asumiskäytön turvaamisessa ja yhteensovittamisessa.

Oikeusvaikutteisen osayleiskaavaan laadinnan tarve säilyi kuitenkin kaavoitusohjelmassa ja sen laadinta tuli uudelleen vireille 17.6.2015.

Keskeytetyn osayleiskaavahankkeen viimeisin ehdotus 2009.